

Proslava obstoja 10letnice nove Turčije ob spomeniku na čast republike.

opozoril, da tako pač ne bo šlo dalje in naj mi vendar pove, zakaj se je naenkrat spremenil in baš tukaj na letovišču. Mož je nekaj časa okleval sem ter tja, potem se je izpovedal. Poslušal sem izpoved, zmajeval sem neverjetno z glavo in mu stavil naslednjo ponudbo: »Gospod profesor, za noč prepustite meni sobo v stolpu. Sam bom prenočil v njej.«

»Proti enajsti uri sem stopil v profesorjevo nočišče. Mirno sem se slekel in se podal k počitku. Kmalu sem tudi upihnil luč.

Star sem 55 let in slobodno mirno lahko trdim, da mi je pojem »strah« nekaj povsem tujega. Ne, resnično, nikdar kot otrok se nisem bal, če sem šel kot otrok skozi grad ali preko dvorišča. In tudi pozneje v svetovni vojni, če so se tudi razletavale granate prav tik mene, me ni potresavala bojazen.

Nocojšnjo noč pa, moji ljubi prijatelji, so se mi ježili lasje od strahu. Ko so se moje oči navadile na temo, sem zagledal pred seboj v vsej velikosti — okostnjak!

Nameril sem žepno svetilko na strašilo. Zginilo je. Ugasnil sem luč, okostnjak je bil zopet tu. Pognal sem se iz postelje, roke sem tiščal pred sebe in stopal proti — strahu. Skušal sem prodirati ob postelji . . . Stol, ki mi je bil na poti, sem prevrnil. Od strašila sem še bil oddaljen komaj par korakov . . . Skočil sem — — — hotel sem koščeno grozo zgrabiti za členke na rokah.

Zamahnil sem z obema rokama, a zadel sem z zamahljajem zid, od katerega je odsevala razsvetljena slika okostnjaka!

Prižgal sem luč in sem se zgrudil v naslonjač. Srce mi je razburkano nabijalo, čelo mi je zalival mrzel pot. Še enkrat sem zbral preostanek moči, upihnil sem luč in sem se bližal steni. S svinčnikom sem potegnil na steni obris svetlikajočega se okostja, nato sem pa zapustil sobo nepopisne groze.

Danes, prav zgodaj zjutraj, sem poklical zidarja, kateremu sem naročil, da je odstranil čisto previdno omet na od mene v strašni noči zaznamovanem mestu zidu.

Mož je potolkel s kladivom, donelo je votlo in oznanjalo, da je zid — votel . . . Za prav tenkim ometom je bila votlina, katero je delavec počasi razkrival. Ko je končal, je odskočil v stran . . .

S truščem je priletel v sobo na tla — okostnjak in se je razbil na lesenih tleh. Z zidarjem sva zbrala posamezne kosti.

Okostje je bilo od izredno velikega moškega. Tekom stoletij je fosfat iz kosti prodrl v omet in v temi se je okostje svetilo ali fosforesciralo na steni. Na četrtem prstu na roki je imel težek pečatni prstan, kakor so ga nosili vitezi tedajnih časov.

Tako postane družinska storija istina. Stara zgodba poroča, da je odkril v sredini 14. stoletja neki grof iz naše družine nezvestobo svoje žene. Maščeval se je nad ljubimcem na ta način, da ga je pustil živega zazidati v sobi v stolpu.

DRUŠTVENE VESTI

V zimi oživijo prosvetni domovi.

(Dopis z Vurberga.)

Med tem, ko lega polje naše zemlje k počitku, se vedno bolj osvežuje njiva našega društvenega življenja: naša prosveta. Takrat, ko mine delo na polju, ko prihaja dolgočasna zima, oživijo naši društveni domovi, ki so poleti ob času velikega dela na polju nekako samevali.

Prvo nedeljo oktobra smo polagali račun našega delovanja v društvu za leto 1932/33. Predsednik društva je izja-

vil: S prav veselimi čuvstvi, da je naše društvo zopet vzpostavljeno, pozdravljam tako kot še nikoli vas, dragi člani in članice, vas ljubljena vurberška mladina, prav nič manj pa vse ostale zbrane na tem 26. obnem zboru.

Nato je predsednik orisal v kratkih potezah razmere, ki vladajo sedaj v našem društvu. Zanikal je popolnoma, da li bile malemu številu članstva krive slabe denarne razmere, ki vladajo danes. Vzrok je v tem, ker mladina nima smisla za prosveto in vzgojo. Iskreno je priporočal zbranim, naj skušajo delati na to, da se bo dvignilo število članov in poživilo delo v društvu. Naša bo čast, če bo naše društvo stalo po moči in po svoji delavnosti v prvih vrstah katoliške slovenske prosvete.

Nato je g. Mirko Geratič iz Maribora govoril zanimivo o prosvetnem delu in o izobrazbi ter o tem, kakšno bodi pra-

Morilska trojica.

Na južnem Francoskem čakajo z največjo napetostjo na izid obravnave proti advokatu Sarretu in njegovima pomagačicama sestrama Schmidt. Ta proces je eden največjih ter najbolj ogabnih, kar jih pomni Francija. Glavni krivec je odvetnik Sarret, ki je užival v mestu Marseille največji ugled. Sarret se je rodil leta 1880 v Trstu in se je pisal prvotno Sareani. Leta 1913 se je naselil v mestu Marseille, postal je francoski državljani in je tudi spremenil ime v Sarret. Ljudje najbolj temne preteklosti so kar vreli k njemu in so cenili njegove letne dohodke na 60.000 fran-

Pavel Keller:

15. nadaljevanje.

„Hubert“

Roman iz gozdov.

Poslovenil dr. Ivan Dornik.

Če pridem do delavcev v gozdu, ali pa do kmetov na polju, navadno obstanem pri njih in jih gledam pri delu. Kaj le mislijo o meni postavaču? Veliko lepega ne. Nadučitelj vse poletje ne gre na izprehod, čeprav bi mu bilo po naporni službi v šoli zelo treba. Boji se kmetov, da bi ga opravljali. Kmet nima zmisla za izprehajanje. Če nima doma ali pa na polju nobenega dela več, gre spat, ali pa sede v krčmi za mizo. Človeka, ki brez namena teka po polju, ima za neumnega. In uverjen je, da bi tako kakor on, morali storiti vsi.

Nekoč sem vprašal mladega fanta, ki je ravno sedel na plugu in grizel svoj kos kruha, ali bi se ne šel rajši malo izprehajati.

»Ne,« je rekel, »to bi bilo predolgočasno zame. Toda tako bogat, kakor ste vi, bi rad bil.«

Vprašal sem ga, kaj bi potem delal. Zasmel se je v zadregi, pa sem le spravil to le iz njega: ko bi bil bogat, bi kar naprej jedel mesene klobase, kupil bi si škornje in dal svoje deklet učiti klavirja.

Fant je zopet začel z delom in s povešeno glavo šel za plugom. V svoji domišljiji si je ustvaril deveto deželjo s klobasami, škornji in dekletom, ki bi igrala na klavir. Nekak načrt za življenje je že bilo to: najljubša jed, lepa obleka in nekaj zmisla za umetnost — više se tudi večina drugih ljudi ne povzpne.

Za mesene klobase mi ni, za škornje tudi ne čeprav bi jih lahko imel. Česar pa imeti ne morem, je deklet, ki bi igrala na klavir.

Vedel bi že za tako.

Nesreča s Timom se je zgodila tako, kakor sem slutil že tedaj, ko ga je mladi Čresnik nagovoril, naj mu dovoli, da ga bo naslikal. Pač desetkrat je šel ta ničemurni fant v grad, vselej v svoji najboljši služabniški obleki. »Sejo« ima

vo življenje mladine. Tolmačil nam je, kaj se razume pod besedo vrl fant in vzorno dekle.

Potem so podali funkcionarji društva svoja poročila. Odbor društva se je izvolil večinoma po starem. Novih članov je pristopilo ta dan malo, pač pa se vedno prigrasujejo, tako da je upanje, da se bo število članov v tem letu jako dvignilo.

Na predlog predsednika, ki ga je stavil na občnem zboru, se je določil kot društveni praznik — praznik Kristusa Kralja. Ta praznik se je že tudi letos prav slovesno obhajal. Domači gospod župnik je ta dan daroval slovesno sv. mašo za člane in članice društva, ki so v precejšnjem številu pristopili k mizi Gospodovi. Pri sv. maši so člani društva tudi svetili. Tako se je društveni praznik cerkveno obhajal predpoldan. Popoldan pa se je vršila akademija na čast Kristusu Kralju. Predsednik je govoril o pomenu društvenega praznika in o tem, kdo je kriv pokvarjenosti mladine. Za govorom so trije: en fant in dva dečka, deklamirali primerne pesmi. Po deklamacijah je zadonela slovesna himna »Povsod Boga«. Za tem se je vprizorila igra »Sv. Germana«. Bog daj, da bi društveni praznik vzbudil med nami krepko zanimanje za vurbesko prosvetno društvo ter bi dal njivi naše katoliške prosvete novih delavcev. Živela katoliška slovenska prosveta! Zima bodi čas notranjega izobraževalnega dela.

★

Gornja Sv. Kungota. Tukajšnje katoliško prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 19. t. m., ob treh popoldne v Prosvetnem domu zabavne igre »Fips in Tipse«, burka »Krompir v uniformi« in kratko šaljivo igrice s petjem »Klobuk in robec«. Ker smo v teh žalostnih časih tudi poštenega razvedrila potrebni, pridite, ljudje božji, k tem igram, da za trenutek pozabite težo bridkosti današnjih dni! Vsak bo šel najbolje razporejen od igre, ker bo smeja na cente. Vstopnina nizka, slabe poti se ne bojte!

BODI APOSTOLI!

Knjižica s tem naslovom je namenjena vsem katoličanom brez razlike stanu. Vsebuje zlate nauke in poučne zgodbe za življenje. Dobite jo za 5 Din v Cirilovih knjigarnah in v tajništvu KA v Mariboru.

St. Pavel pri Preboldu. Naše Katol. izobraževalno društvo vprizori v soboto dne 18. novembra, ob pol osmih zvečer in v nedeljo dne 19. novembra, ob treh popoldne, v Društvenem domu v St. Pavlu J. Vombergarjevo igro tri-dejanko »Voda«. Za to izvirno komedijo, katero je igralo že nešteto odrov širom Slovenije z odličnim uspehom, so se tudi naši igralci pripravljali z vso vnemo. Pri predstavah sodeluje mešan in moški pevski zbor in tamburaši. Vsi prijatelji in sosede od blizu in daleč iskreno vabljeni!

St. Andraž pri Velenju. Katoliško prosvetno društvo ponovi v nedeljo dne 19. novembra v Društvenem domu igro v štirih dejanjih »Koroški tihotapci«. Začetek ob pol treh popoldne. Igra nam bo ponovno pokazala razmere, ki so pred 13 leti vladale na Koroškem. Vstopnina ostane ista kot je bila dosedaj. Ker osebnih vabil ne bomo razpošiljali, prosimo, da vzamete to povabilo blagohotno na znanje ter se odzovete v najboljnjem številu. Torej vsi domačini in sosede, na svidenje dne 19. novembra t. l. v našem Društvenem domu! — Odbor.

Prevoz 4.000 tonskega materiala v letalu.

V Novi Guineji nad Avstralijo v Tihem Oceanu, v nekdanji pokrajini cesarja Viljema, ki pripada danes k Avstraliji, so nemška letala trdke Junkers dosegla višek, kar se tiče težkega prevoza rudarskega materiala preko pragozdnega pogorja.

V zaledju Huon zaliva v Novi Guineji so odkrili Angleži zlate rudnike, ki so

obdani od 3500 m visokega gorovja in jih prikrivajo neprodorni pragozdovi in nepregledna močvirja. Zlata polja so od morske obale po navadnih človeških pojmi nedosegljiva. Po vojni so ugotovili angleški raziskovalci, da bi bilo mogoče, v cele tedne se raztezajoče pohode z domačimi nosači znatno okrajšati z letali. Pa tudi to nalogo so radi močvar zmagala edinole nemška Junkersova letala, ki so cela iz kovine. Še le težko Junkersovo letalo je postalo ključ do bogatih in povsem svežih zlatih rudokopov. Nemška letala so omogočila ustanovitev kolonije iskalcev zlata.

Leta 1931 so sklenile kanadske in avstralske rudokopne družbe, da bodo prepeljale s pomočjo letal na kraje kopanja zlata rude dva 2000tonska bagerja (stroj za izmetavanje blata, kamenja itd.), električno centralo, ki bo proizvajala 2000 konjskih sil, z vsemi različnimi pritisklinami in potrebščinami. V prevoznem programu je bila prevzeta tudi vsa preskrba belopolnih in drugopolnih rudarjev. Za izvedbo neverjetno težavnega programa so se izkazala uporabna edinole težka Junkersova letala. Ravno po preteku enega leta po sklepu pogodbe z omenjeno nemško tvrdko je bil prvi bager marca 1932 v polnem obratu na mestu, za katerega je bil določen, na peš nedostopnem kraju. Šest mesecev za tem je bil postavljen že tudi drugi bager. Vsi posamezni deli, skupno 4000 ton, med temi deli do 3500 kg teže, parni kotli, traktorji, avtomobili, razni drugi stroji ter orodja so romala na določena mesta s pomočjo tromotornih Junkersovih letal. Pri omenjenem prevažanju ni došlo niti enkrat do kakšne nezgode ali zasilnega pristanka. Na zlati koloniji, ki se dnevno razširja, je doslej zaposlenih 2000 belih ter domačinov. Ta kolonija dobiva vse življenjske potrebščine z aeroplani. Pri koloniji se je naselil celo farmer, katerega je preskrbelo letalo s celimi čredami goveje živine.

Ako bi bili hoteli izrabiti novoguinej-

je rekel tedaj. Padovka se je porogljivo in posmehljivo smejala.

»Sejo«, je rekla, ima župan z občinskimi možmi; tudi njen prejšnji gospodar je vedno trdil, da ima sejo, kadar je hotel izginiti kam »za oglo«. Tim je odgovoril prevzetno, da se s tako neolikano žensko sploh ne razgovarja.

Pripovedoval mi je, da se mora pri teh sejah vedno enako držati. Stoji ob lepem, izrezljanem naslonjaču in drži v roki čašo za sekt. Vselej napolnjeno s pravim sektom. Gospod Čresnik mu natoči vedno lastnoročno. Strašno priljuden da je. To je pripomnil, da je oplazil mene, ker mu še nikoli nisem postregel s sektom. Tim je moral pri slikarju vedno kazati zadovoljen obraz, kar pa mu ni bilo težko, ker je tako lepo ravnal z njim in mu nalival šampanjca; eno nogo je moral prevesiti čez drugo, se muzati in nekoliko pomežikovati z očmi.

Neki dan mi je rekla celo naša dobra Matilda, da je Tim že malo preveč ošaben. Čresnik mu je rekel, da je slika sedaj že gotova, da bo najboljša podoba v njegovi zbirki in da jo bodo

gotovo ponatisnili v nekem velikem ilustriranem časopisu. —

O Tim, tako kakor tebi, se je zgodilo tudi tvojemu ničemurnemu pradedu luciferju, ko je strmoglavil iz nebes v pekel. Neki dan je prišel gospod Čresnik k nam in prinesel s seboj pismo, ki mu ga je poslalo uredništvo nekega lista; v pismu je bilo napisano:

»Vaš srčkani, upijanjeni lakaj« bo v kratkem natisnjen v našem listu.

»Kako — kako upijanjeni lakaj?« je vprašal Tim in prebledel.

»No,« se je smejal gospod Čresnik. »Podobi sem dal tak naslov. Pod njo je namreč napisano: 'Upijanjeni lakaj'.

»Saj to — saj to vendar nisem jaz?«

»Seveda — kdo pa?«

Tim se je zrušil. Lakaj — on — Tim — pa lakaj. Ta podla, nizkotna beseda! In povrhu še »upijanjen! To je bilo še bolj nizkotno. Če bi se glasilo saj »opit«, ali tudi celo »pijan« — bi v besedi vendar bilo nekaj sile. Toda »upijanjen? Ta beseda pa je neizmerno smešna,

kov. Leta 1918 sta se zglasili pri Sarretu v neki pravni zadevi sestrj Katarina in Filomena Schmidt. Sarret je pričel kmalu za tem z obema sestrama istočasno ljubavno razmerje. Ženski — rodom Nemki, sta postali popolnoma orodje v njegovih rokah. Schmidtovi sta ostavili svojo bavarsko domovino iz pohlepa po lahkotnosti in sta se nastanili v Marseille, kjer sta otvorili modni salon. Kljub lepim dohodkom sta stavili obe žensčini na advokata tolike zahteve, da je zašel v velike dolgove. Ko so ga pričeli prijemati upniki, je iztuhel peklenški načrt, kako se bo dokopal prav hitro do večjih denar-